

Tofiq Quliyev
Azərbaycan Dillər Universiteti

İNGİLİS DİLİNDƏ İŞLƏNƏN İDİOMLARIN SİRLƏRİ VƏ ONLARIN AÇILMASI YOLLARI

Açar sözlər: *İngilis dili, idiomlar, sirlər, assimilyasiya, analoq*

Keywords: *the English language, idioms, secrets, assimilation, analogue*

Ключевые слова: *английский язык, идиомы, секреты, ассимиляция, аналог*

İngilis dili minillik tarixə malikdir. Bu müddət ərzində dildə adamların uğurlu, dəqiq və obrazlı hesab etdikləri çox miqdarda ifadə toplanmışdır. Məhz bu yolla dilin xüsusi layı olan, müstəqil mənaya malik sabit söz birləşmələrinin məcmusu – idiomlar yaranmışdır.

İngilis dilində idiomlar müxtəlif mənalı hadisədir. Tərifə görə idiom bu və ya digər dilə məxsus, digər dilə tərcümə olunmayan, mənası onu təşkil edən elementlərinin mənasından alınmayan sabit, daşlaşmış birləşmədir.

İdiomlar hərfi tərcümə olunsa, mənasız bir şey alınar. Məsələn: “Skeleton in the cupboard”. Hər fən bu belə tərcümə olunur: “Şkafda skelet”, əslində dəqiq olaraq, bu belə səslənər “Ev bizim, sirr bizim”. Azərbaycan dilində də idiomlar vardır. Məsələn: “Gərçi oldun dəyirmançı, çağır gəlsin, dən Koroğlu”. Bu ifadənin nə bildirdiyini əcnəbi başa düşməyə bilər. Bu ifadənin ingilis dilində işlənən qarşılığı “In for a penny, in for a pound” idiomudur [1].

Digər dillərə məhz tərcümə olunmaması, həmçinin idiomatik ifadənin tərkibində işlənən sözlərin mənasının ümumi mənanı verməməsi bəzən xarici dili öyrənənləri qorxudur. Bəziləri pis vəziyyətə düşməmək üçün nitqdə idiomların işlənməsindən vaz keçirlər. Lakin heç bir dil bu ifadələrsiz keçinə bilməz. İngilis dilini mükəmməl bilmək istəyənlər, gec və ya tez bu sahəni də öyrənməli olacaqlar. Əvvəla, istənilən dilin öyrənilməsi o dilin daşıyıcılarının, qismən də olsa, mentalitetinin, onların obrazlılığının və mədəniyyətinin başa düşülməsi olmadan mümkün deyil. Bütün bunlar da öz əksini idiomatik ifadələrdə tapıb. İkincisi, idiomların işlənməsi nitqi zənginləşdirir, dili koloritli və canlı edir. Nəhayət, idiomatik ifadələrin işlənməsi nitqi dilin daşıyıcılarının nitqinə yaxınlaşdırır. İngilis dilini yüksək səviyyədə bilməyiniz haqqında ən yaxşı rəy növbəti ifadə ola bilər: “His/her English is very idiomatic”. Bu idiomatik ifadə “O, praktik olaraq ingilis kimi danışır” mənasını verir [2].

100-dən çox ingilis idiomunun tədqiq edilərək, üç qrupa bölünməsi məqsəduyğun hesab edilir:

1. Azərbaycan dilində tam analoqlu ingilis idiomları;

2. Azərbaycan dilində eyni struktura malik, lakin ifadə tərzləri müxtəlif olan ingilis idiomları;
3. Azərbaycan dilində uyğunsuz ingilis idiomları.

Azərbaycan dilində tam analoqlu ingilis dilində işlənən bəzi idiomları nəzərdən keçirək. Yüzdəliklər ərzində İncil İngiltərədə ən çox oxunan və istinad edilən kitabdır. Nəinki ayrı-ayrı sözlər, hətta bütöv idiomatik ifadələr İncil səhifələrindən ingilis dilinə keçmişdir. Məsələn: “keep one’s fingers cross” – barmaqları çarpazlaşdırmaq (uğur üçün). Bu ifadənin başlanğıcı erkən Xristianlığın vaxtından götürülüb. O vaxtlar adamlar təhlükəsizlikləri və qorunmaları ümidi ilə xristian xaçı ilə bağlı ilahi qüvvələri çağırmaq üçün barmaqlarını çarpazlaşdırırdılar.

“To bear one’s cross” – öz xaçını daşımaq; “the blind leading the blind” – kor koru aparır; “a wolf in sheep’s clothing” – qoyun dərisində canavar.

İncildən alınmış frazeologizmlərdən başqa, həm ingilis, həm də Azərbaycan dilində qədim yunan və romalılarda yaranmış çoxlu obrazlı ifadələr vardır. Məsələn: “the golden age” – qızıl əsr, “Pandora’s box” – Pandora qutusu, “Achilles’ heel” – Axilles dabanı, “Augean stable(s)” – avqiyev tövlələri, “a labor of Sisyphus” – sizifus əməyi.

Bəzi ifadələr ingilis dilinə Amerikadan gəlib, sonra isə Azərbaycan dilində də assimilyasiyaya uğrayıb:

“The green light” – yaşıl işıq, azad hərəkət. Maraqlıdır ki, bu ifadə ilk dəfə XIX əsrin 30-cu illərində dəmir yolunda qatar bələdçilərinin leksikasında yaranmışdır.

“Look like a million dollars” – million dollarlıq görünmək, əla görünmək.

“Soap opera” – sabun operası, evdar qadınlar üçün sentimental melodrama: belə filmlərin çoxu sabun istehsal edən şirkətlər tərəfindən maliyyələşdirilirdi.

Bəzi idiomlar vaxtilə amerikan yazıçıları tərəfindən yaradılmış və müasir ingilis nitqində, sonra isə rus və Azərbaycan dillərində geniş yayılmışdır. F.Kuper: the last of the Mohicans – Mohikanlardan axırıncısı (eyni adlı roman üzrə). Mohikanlar şimali Amerika hindularının ölüb getmiş qəbiləsidir. Kuperin əsərlərinin populyarlığı hinduların həyatı ilə bağlı frazeologizmlərin ingilis dilində işlənməsinə yol açdı: “bury the hatchet” – müharibə baltasını torpağa basdırmaq, sülh bağlamaq, barışmaq, düşmənçiliyə son qoymaq (hindular sülh bağlayarkən tomaqavkı (baltanı) torpağa basdırırdılar) [3].

“An ugly duckling” – “eybəcər ördək balası” (ədalətsiz olaraq ləyaqətindən aşağı dəyərləndirilən adam). Bu ifadə Q.X.Andersenin böyüyüb gözəl qu quşu olan eybəcər ördək balası haqqında nağılın adı ilə ingilis, rus və Azərbaycan dilinə keçib.

Azərbaycan dilində tam analoqlu olan daha bir neçə idiomu nəzərdən keçirək:

“a dog’s life” – it həyatı; “early bird” – erkən quş; “in the same boat” – eyni qayıqda, eyni vəziyyətdə; “be born under lucky star” – xoşbəxt ulduz altında doğulmaq; “be green with envy” – paxıllıqdan göyərmək.

Müxtəlif xalqların idiomlarının müqayisəsi öz növbəsində qarşılıqlı anlaşma və yaxınlaşmağa kömək edən çox sayda eyni cəhətlərin olmasını göstərir. Bir çox sabit ifadələr Azərbaycan dilinə asanlıqla tərcümə olunur, digərlərinin izahata ehtiyacı olur. İngilis dilində elə idiomlara rast gəlmək olur ki, Azərbaycan dilinə tərcümə zamanı başqa cür səslənir, lakin onların mənası eyni olaraq qalır. Məsələn:

“Between the devil and deep blue sea” idiomu hərfən “şeytanla dərin mavi dəniz arasında” tərcümə olunur, lakin bu ifadənin mənası “odla su arasında”dır.

“Get up on the wrong side of bed” hərfən “çarpayının səhv tərəfindən qalxmaq” tərcümə olunur, Azərbaycan dilində isə adekvat mənası olan “sol ayağı üstə durmaq” ifadəsidir.

“Carry coal to Newcastle” Nyukasla kömür daşımaq, yəni, nəyisə ondan kifayət qədər olan yerə daşımaq. Nyukas İngiltərədə daş kömür sənayesinin mərkəzi olan şəhərdir. Azərbaycan dilində ona uyğun olan “Naxçıvana duz daşımaq” ifadəsidir [1].

“Black sheep” (hərfən: qara qoyun) – naxırda qotur dana, ailənin üzünü qara edən şəxs. (Əfsanəyə görə qara qoyun şeytan tərəfindən damğalanıb). Bu idiomun yaranmasının digər variantı da vardır. İngiltərədə sənayeləşmə dövründən qabaq qara qoyunlar ağ qoyunlara nisbətən aşağı qiymətləndirilirdi. Bu onunla bağlı idi ki, ağ yunu qara yundan fərqli olaraq, istənilən digər rəngə boyamaq mümkün olurdu.

“Keep something for a rainy day” (Hərfən: “nəyisə yağışlı günə saxlamaq”) – “Nəyisə qara günə saxlamaq”.

“Cry over spilt milk” (dağıdılmış südün üzərində ağlamaq). Bu idiomun çox yaxın analoqu olmasa da, Azərbaycan dilində ona oxşar mənalı bir sıra ifadələr vardır. Məsələn: “Daldan atılan daş topuğa dəyər”, “Toydan sonra nağara” [4].

“Make a mountain out of a molehill” – hərfən “təpədən dağ düzəltmək” kimi tərcümə olunur. Azərbaycan dilində “dövədən fil eləmək” analoqu var.

Hər hansı gümana gəlməyən və ya çətin baş tutan işdən bəhs edilərkən ingilis dilində “when pigs fly”, “castles in the air”, “if ifs and ands were pots and pans” və “if the sky falls, we shall catch larks” idiomlarından istifadə edilir. Bu idiomları Azərbaycan dilinə hərfən müvafiq olaraq “donuzlar uçanda”, “qəsrlər havada”, “əgər əgərlər və vələr çaydan və qazan olsa”, “səma nə vaxt yerə enərsə, torağayları da o vaxt tutarıq” kimi tərcümə etmək olar. Lakin, göründüyü kimi, Azərbaycan dilində belə ifadə və ya idiom yoxdur. Həmin idiom Azərbaycan dilində onun semantikasına uyğun idiomla əvəz edilməlidir. Azərbaycan dilində bu məqamda “dövənin quyruğu yerə dəyəndə” idiomundan istifadə olunur [1].

“Cut from the same cloth” (hərfən: eyni parçadan kəsilmiş) – “bir bezin qırağı”. Belə idiomlar, bir qayda olaraq, yaxşı yadda qalır. Çünki ana dili və öyrənilən dildə işlənən ifadəni müqayisə edərkən onların arasında fərq üzə çıxır. Məhz bu fərq ifadəni yadda saxlamağa kömək edir.

İngilis dilində işlənən idiomların əksəriyyəti müəllifləri məlum olmayan sırf ingilis ifadələridir. Onlar danışdığı dilində möhkəmlənib və ingilis mədəniyyətinin

xüsusiyyətlərini əks etdirən səciyyəvi ingilis koloritini əldə etmişdir. Onların hamısı ingilis xalqının ənənələri, adətləri və inancları, həmçinin əfsanə və tarixi faktları ilə bağlıdır və Azərbaycan dilində uyğunluğu yoxdur. Belə idiomları nəzərdən keçirək.

Şübhəsiz, iqlim xalqın mentalitetinə çox təsir edir və idiomatik ifadələri olan danışıq nitqində öz əksini tapır. İngiltərədə xoş havalar az olur. Ona görə bir kəsin İngiltərənin iqlimi haqqında təsəvvürü olması üçün heç də oraya səfər etmək mütləq deyil. Bu haqda aşağıdakı ifadələr xəbər verə bilər [3].

“It never rains but it pours” – hərfən: “heç vaxt yağış yağmır, lakin tökür”.

“Rain at 7, fine at 11” – hərfən: “7-də yağış, 11-də hava açılır”.

“It rains cats and dogs” – hərfən: “it və pişik yağışı yağır”. Azərbaycan dilində işlənən adekvat idiomlar “şıdırğı yağış yağır”, “elə yağış yağır, tut ucundan qalx göyə” ifadələridir. Bu ingilis idiomunun yaranması ilə bağlı bir çox ehtimallar vardır. Bunlardan bəzilərinə inanmaq olmur, digərləri hekayə həvəskarları tərəfindən uydurulub, 3-cü ehtimal isə həqiqətə yaxındır. Keçmiş 1500-cü illərdə, müasir memarlığın hələ uzaq olduğu bir dövrdə evlərin damlarını qalın küləş ilə örtürdülər. Bu isə it, pişik və digər xırda heyvanlar üçün xüsusilə cəlbədicə bir yer hesab edilirdi. Görünür, bu material istiliyi yaxşı saxlayırdı. Güclü yağış zamanı heyvanlar bəzən sürüşüb yerə düşürdülər. Buradan da “it’s raining cats and dogs” ifadəsi yaranmışdır [5].

Böyük Britaniyanın tarixi ilə bağlı maraqlı bir fakt vardır ki, bu da hollandiyalıları xoşagəlməz şəkildə təqdim edən frazeologizmlərin mövcud olmasıdır. Bunu onunla izah etmək olar ki, İngiltərə əsrlər boyu dünyanın birinci dəniz dövləti adı uğrunda Hollandiya ilə yarışdı. Bu iki dövlətin özünəməxsus qarşıdurması ingilis frazeologiyasında da öz əksini tapmışdır. Bu o dərəcəyə çatdı ki, XVII əsrdə “Dutch” (“holland”) sözü İngiltərədə “xarici” (“anlaşılmaz” mənasında) mənasını kəsb etdi. “Dutch” açar sözlü ingilis frazeologizmlərini nəzərdən keçirək:

“talk like Dutch uncle” – nəsihət etmək (hərfən: “holland dayı kimi danışmaq”).

“Dutch courage” – sərxoşun qoçaqlığı (hərfən: “holland cəsurluğu”).

İngilis ənənələrindən danışarkən, qeyd etmək lazımdır ki, İngiltərədə ən çox işlənən içki çaydır. İngilislər çayın hazırlanmasına və çay dəstgahına çox diqqətlə yanaşırlar. Bunun nəticəsində ingilis dilində “cup of tea” söz birləşməsi ilə işlənən bir neçə idiomatik ifadə vardır:

“cup of tea” (hərfən: “bir fincan çay”) – şəxs; “an old cup of tea” – qarı; “an unpleasant cup of tea” – xoşagəlməz adam; “to be one’s cup of tea” – xoşuna gəlmək.

Böyük Britaniya sakinlərinin həyatında idman həmişə əsas rol oynayıb. İngilislər fəxr edirlər ki, bir çox idman növləri onların ölkəsində yaranıb, sonra isə bütün dünyaya yayılıb. Bir çox frazeologizmlər cıdır, xoruz döyüşləri, futbol, boks ilə bağlıdır. İdman ilə bağlı bəzi idiomları nəzərdən keçirək:

“jump the gun” (hərfən: “pistoletin üzərindən atılmaq”). Bu ifadə qaçış ilə bağlıdır. Pistoletdən atəş açılmamışdan qabaq bəzi idmançılar qaçmağa başlayırdılar. Bu idiom “hadisəni qabaqlamaq, təyin edilmiş vaxtdan qabaq başlamaq”

kimi tərcümə olunur. Məsələn: When the test started, Peter jumped the gun and started early.

“Ball in your court” (hərfən “top sənin meydançanda” kimi tərcümə olunur. – Bu ifadə badminton və ya tennis kimi idman növləri ilə bağlıdır. Meydançalarda olanda oyunçular topu oyuna daxil etmək hüququ qazanırlar. Bu ifadə sizin qərar verməli olduğunuzu bildirir [6].

İngilis dilində pul ilə bağlı idiomlar işlənir. Məsələn:

“money for old rope” (hərfən: “köhnə kəndir üçün pul”). Zəhmət çəkmədən əldə edilən pul;

“be in the black” (hərfən: “qara içində olmaq”) – borc içində olmamaq;

“be in the red” (hərfən: “qırmızı içində olmaq”) – çətin maliyyə vəziyyətində olmaq. Bu iki idiomun yaranması balans tərtib edilərkən birbaşa qırmızı və qara mürəkkəbdən istifadə olunması ilə bağlıdır. Müştərilərinin borclarını və gəlirlərini hesablayarkən hesabdarlar borcu olmayanları qara, çətin maliyyə vəziyyətində olanları isə qırmızı mürəkkəblə qeyd edirdilər.

Daha bir neçə idiomu nəzərdən keçirək:

“be full of beans” (hərfən: “paxla ilə dolu olmaq”). Bu ifadə tam enerjili olmaq deməkdir. Hesab edilir ki, bu idiom vaxtılı atların paxla ilə yedizdirildikləri dövrdən qalıb. Ondan sonra atlar cəld və qızgın olurdular. Bu ifadə indi də fəal adamlar haqqında danışılarda işlənir.

“Put your foot in your mouth”. Hərfi tərcümə aydındır – ayağını ağzına qoymaq. Bu isə nəisə fikirləşmədən söyləmək, ağzından qaçıрмаq deməkdir.

“Face the music” (hərfən: “musiqi ilə üzlənmək”) – hərəkətlərinə görə cavab vermək. Bu idiomun tarixçəsi çox sadədir və işlənməsi Britaniya ordusundan başlayır. Məsələ bundadır ki, hər bir hərbi məhkəmə hərbi orkestrin çalınması ilə müşayiət olunurdu. Beləliklə, müqəssir hesab edilən əsgər nəinki ona qarşı irəli sürülən ittihamlarla, təbillərin səsləri ilə də qarşılaşmalı olurdu. Buradan da bu idiom yaranmışdır.

“Be snowed under” (hərfən – üstü qarla örtülmək, qarın altında olmaq). Ümumiyyətlə, tez-tez elə hallar olur ki, siz işlə çox yüklənmiş olursunuz, vaxt isə azdır və siz həddindən artıq işləməli olursunuz. Bu vaxt kiməsə öz həyatınızdan şikayətlənmək və indi sizə necə çətin olduğunu bildirmək üçün məhz bu idiomdan istifadə etmək olar. Bu ifadə Azərbaycan dilinə “işə başdan aşmaq” tərcümə olunur.

“Hit the ceiling/roof” idiomu “çox qəzəbli olmaq və qəzəbindən qışqırmaq” mənasını verir. Bu idiom kimsə hədsiz qəzəblənəndə və emosiyalarını fəal ifadə edəndə işlənir. Hərfən bu ifadə “tavana/dama vurmaq” kimi tərcümə olunur.

Deyildiyi kimi, ingilis idiomları və frazeologizmlərinin əksəriyyətindən hərfi tərcümə olunanda baş açmaq olmur. Məsələn, “wear more than one hat” idiomunu əvvəlcədən hansı mənanı verdiyini bilmədən, ilk dəfə onu nitqdə eşidəndə və yazıda gördükdə və “birdən çox papaq geymək” kimi hərfi tərcümə olunmağa başladıqda çətin vəziyyətə düşmək olar. Əslində bu ifadə “bir neçə iş məsuliyyət daşımaq” mənasını bildirir [6].

“Sunday driver” (hərfən: “Bazar günü sürücüsü”) – yolda çox yavaş sürərək digər sürücüləri qıcıqlandıran sürücü (bəzən təcrübəsiz). Ona yollarda nəqliyyatın az olduğu Bazar günü sürmək məsləhət olunur.

“Pull up one’s socks” – bu ifadə hərfən “corabları çəkmək” kimi tərcümə olunur. Lüğətdə isə bu idiom “make an effort to improve” – yaxşılaşmaq üçün səy göstərmək kimi izah edilir.

“Have rats in the attic” (hərfən: “çardaqda siçovul olmaq”) – “You have rats in the attic!” – Hər bir ingilis başı havalanmış adam haqqında belə deyər.

“Have a finger in the pie” (hərfən: “piroqda barmağı olmaq”) – hər hansı bir işlə əlaqəsi olmaq.

“Butterflies in one’s stomach” (hərfən: “qarnında kəpənəklər”) – have feili ilə bu ifadə “narahat olmaq, donub qalmaq” mənasını verir.

“An elephant in the room” (hərfən: “otaqda fil”). Bu ifadənin manası “hamıya məlum olan adi həqiqət”dir.

İngilis dilində üz/ sifət sözü ilə bağlı idioms da maraqlıdır. Məsələn:

“face like thunder” (hərfən: “ildırım kimi sifət”). Bu ifadə kiminsə çox qəzəbli olduğu halda işlənir. Məsələn: When I am angry, I have a face like a thunder! Mən ac olanda çox qəzəbli oluram.

“Keep a straight face” (hərfən: “düz sifət saxlamaq”). Bu idiom gülmək istədiyiniz halda, şəraitdən asılı olaraq ciddi olmağa, ağıllı sifət göstərməyə çalışan zaman işlədilir. Məsələn: It’s so hard for me to keep a straight face when children are trying to talk about serious things. Uşaqlar ciddi məsələlər haqqında danışmağa çalışanda mən güclə təbəssümümü saxlaya bilirəm.

“Put on a brave face” (hərfən: “cəsur sifət almaq”). Nə vaxt bu idioma müraciət olunur? Çətinliklərlə üzləşərkən. Yəni, ləyaqəti, nüfuzu saxlayaraq çətinliyə sinə gərmək.

“Have a big mouth” (“böyük ağız olmaq”). Kimin böyük ağız olur? Əlbəttə, dedi-qodu ilə məşğul olanın.

“Have a sweet tooth” (“şirin diş olmaq”). Şirin diş isə şirni sevəndə olur.

“Apple in one’s eyes” (hərfən: “kiminsə gözlərində gözbəbəyi”). Lüğətdə bu ifadə “someone who is the favourite among all others” (digərlər arasında ən sevimli olan) kimi izah olunur. Məktəbdə ən sevimli şagirdi apple (alma) adlandırır-dılar. Sonradan bu söz apple of someone’s eye ifadəsinə daxil oldu. Məsələn: Maxim was the apple of his mother’s eye. (Maksim anasının gözünün işığı idi).

“Born with a silver spoon in one’s mouth” (hərfən: “ağzında gümüş qaşıqla doğulmaq”). A silver spoon ifadəsi ingilis dilində wealth (var-dövlət) sözünün sinonimidir. Ona görə zəngin ailədə doğulanlar haqqında born with a silver spoon in one’s mouth” deyirdilər.

“To live in clover” – cah-calal içində yaşamaq (hərfən: “yoncalıqda yaşamaq”). Bu idiomun yaranması o faktla əlaqələndirilir ki, yonca otlaqlarında otlayan mal-qara tez bir zamanda çəki yığır və özünü yaxşı hiss edir.

“Hit the nail on the head” (hərfən: “başına mıx vurmaq”) – hədəfə dəymək.

İngilis dilində “to pull someone’s leg” kimi adi bir ifadə vardır. Bu idiom kiminsə ayağını dartmaq deyil, kimisə ələ salmaq mənasını verir [6]. Bu ifadənin yaranması XVIII əsrə aiddir. O dövrdə Londonun və digər böyük şəhərlərin küçələri palçıqlı olurdu və ingilislərin populyar bir “zarafatı” var idi. Onlar ucunda qarmaq olan çubuqla hər-hansı bir xoşagəlməz adamın ayağından dardırdılar. O da üzü üstə palçıqın içinə yığılırdı. Bax belə bir ingilis yumoru.

“Polish the apple” (hərfən: “almanı parıldatmaq”) – yaltaqlanmaq.

“Spill the beans” (hərfən: “lobyaları dağıtmaq”) – sirri açmaq.

Bu idiomun yaranmasının səbəbi ingilis klubuna yeni üzvün qəbul edilməsi ənənələrindən biri olmuşdur. Rəvayətə görə tarixən səsvermə zamanı lobyalardan istifadə edirdilər. Yeni namizəd nəzərdən keçiriləndə klubun üzvləri fincana iki rəngli lobyaya atırdılar. Ağ rəngli lobyaya “lehinə”, qara rəngli lobyaya isə “əleyhinə” bildirirdi.

“Have ants in the pants” (hərfən: “şalvarda qarışqalar olmaq”) – hövsələsizlik etmək.

“A hot potato” (hərfən: “isti kartof”) – incə məsələ.

Ədəbiyyat:

1. Quliyev T.S. Müxtəlif sistemli dillərdə idiomatik birləşmələr. – Bakı: Mütərcim, 2016. - 168 s
2. Kirkpatrick E.M., Schwarz C.M. Chamber Idioms. Edinburgh: Chambers, 1982, 432 p.
3. Mustafayeva S.B. İngilis dilində işlək idiomlar və onların Azərbaycan dilində qarşılığı. Bakı: “Letterpress”, 2008, 344 s.
4. Longman Dictionary of English Idioms. London. 1980.
5. Шитова Л.Ф., Брускина Т.Л. English Idioms and Phrasal Verbs. Англо-русский словарь идиом и фразовых глаголов. - 2-е издание, исправленное. - СПб.: антология, 2004. - 256 с.
6. <https://www.pinterest.com/english-and-american-idioms-meaning-and-origins/>

Summary

The Secrets and Translation Methods of English Idioms

The article deals with the secrets of English idioms and the ways of their revealing. The English language has got a hundred years of history. In this period number of expressions have been piled that people found lucky, keen and good. Thus there has been a specific layer of the language – idioms, a combination of set expressions having independent meaning.

English idioms are an ambiguous phenomenon. According to the definition, it is an untranslatable combination of expressions inherent to the given language. If the idioms are to be translated literally, it will be absurd. For example, “You are pulling my leg!” word for word sounds like: “You’re drawing my leg!” in fact, it is “You’re fooling my head”.

This untranslatability and the impossibility of understanding the meaning of words consisting of idiomatic phrases frighten those who learn a foreign language. Some people intentionally avoid using idioms, in order not to be confused. However, language cannot do without these phrases. If we want to improve our English, then sooner or later have to learn them.

Резюме **Тайны английских идиом и пути их раскрытия**

В статье рассматриваются тайны английских идиом и пути их раскрытия. Английский язык имеет тысячелетнюю историю. За это время в нем накопилось большое количество выражений, которые люди нашли удачными, меткими и красивыми. Так и возник особый пласт языка – идиомы, совокупность устойчивых выражений, имеющих самостоятельное значение.

Идиомы в английском языке – явление неоднозначное. Согласно определению, – это присущий только данному языку и не переводимый на другие языки устойчивый оборот речи, значение которого не вытекает из суммы значений составляющих его элементов. Если переводить идиомы дословно, получится бессмыслица. Например: “You are pulling my leg!” Дословно это будет переводиться так: “Вы дергаете меня за ногу!”, но на самом деле правильно это будет звучать так “Вы морочите мне голову!».

Именно эта “непереводимость” на другие языки, а также невозможность понять значение по словам, из которых состоит идиоматическое выражение, иногда пугает изучающих иностранный язык. Некоторые, чтобы не попасть впросак, намерено избегают употребления идиом в речи. Однако не один язык не может обойтись без данных оборотов и, если мы хотим совершенствоваться в английском языке, то рано или поздно нам придется осваивать и эту область.

Rəyçi: prof. M.Y. Qaziyeva